

Бэр бь 40-салийа Эрмэнистана Советие

Борщариде хабатчиде нэһи́йа Ноктемберия́нэй малбу́на гөндити́ейэ сосиалисти́е сала 1960

1. Сала 1960 һымбори сала пар доранина гөшт бь 43,8 с сафа зедьки, жь ве радеме айа гөште хэзир 2,2 шара, доранина шир бь 22 сафа, һека бь 93,3 сафа зедьки. Колхоз-зде нэһи́нда бэр һэр 100 һектаре хэви́нэна 7,3 сентнер гөшт, жь ве радеме 43 сентнер гөште хэзир, 332 сентнер шир, 64 һэр 600 һек бьды, жь һэр ч'элаке 2.200 кг шир у жь һэр мырши́кке 96 һек бьстыви.

Колхозде гөһиде Норпате, Айгэстэ, Советакане, һайкалане, Танзуте, Шанфидэ борщ ыльтыни сэр хэва, важи бэр һэр 100 һектаре хэви́нэна 80-153 сентнер гөшт, 450-650 сентнер шир, 60-73 сентнер шир, 450-850 килограмм һэр бьды.

Иска колхозде нэһи́е ве 11.250 сентнер гөшт, даьса 7.100 сентнере бь плане к'эвшкрий йане бь 58 сафаза зедэ, 27 һ'ээр сентнер шир, даьса 21.210 сентнере к'эвшкрий йане бь 27 сафаза зедэ, 1,5 миллион һек, йане жь сала 1959-а се шара зедэ, бифрөшнэ даьлате.

2. Плана доранина гөшт, шир, һектаре һ'эвталне жь б'эдо зыгур, сала 1963 б'эдрэды.

3. Сала 1960 11.300 тонна пэмбь б'эдрөшнэ даьлате, жь һ'эсае орт'э ак'ыдйанина һэр һектаре б'эдрөшнэ 26 сентнере. Жь пэмбь б'эдрөшнэри 30 сафаф ве шир'э йаке у даьла. Сар 1.400 һектар эрэмизд

чандийна пэмбь бь шур'е һелини-кваратийа пещь бькын. Борщарийа пэмбь бь машина дьла бьды зедькрийе.

4. Жь һэр һектарега култур-де һ'эбе инь 26,2 сентнер инь бьстыви. Доранина кукуруза эп'эса зедьки, бона ве йаке жь чандийна кукуруза бьгьни-де һ'эгани 907 һектара у жь һэр һектарега 47,1 сентнер к'э-до, 400 сентнер бач'э-ве кукуруза инь бьстыви у бона һэр ч'элаке 9-10 тонна синос һаз'эрийе.

Колхозде Айгэстэ, П'шатаане, Аргаване, Маргаре, Аразаан'е, Бамбакашате у Советакане соз дьды, важи жь һэр һектарега културде һ'эбе инь 35-40 сентнере ак'ын бьстыви.

5. Жь һэр һектарега култур-де ш'ынар'е дьса 220 сентнере бь плане к'эвшкрий 250 сентнер ак'ын бьстыви, де жь һектарега културде бостане дьса 203 сентнере 230 сентнере бьстыви.

6. Нэһи́нда доранина т'эрий бь т'эмази бьгьинэна 17,597 тонна, доранина эмиш 5,703 тонна, жь һэр һектарега 79,2 сентнер т'эри, 76,3 сентнер эмиш бьстыви. Колхозде гөһиде Аршавире, Айгэстэте, Танзуте, Аргаване, Маргшатэ, Советакане, Бамбакашате, һайкалане, совхозна һаве Шаулуйан у совхозна һаве Ворощлово борщ ыльтыни сэр хэва, важи жь һэр һектарега баг'е т'эрий 90-95 сентнер т'эри бьстыви.

Иска сэр 321 һектар хэви́н баг'е т'эрий у 75 һектара баг'е эмиш т'эза дач'эийа.

Хабатчине нэһи́йа Ноктемберия́нэй малбу́на гөндити́е хабатчине нэһи́йа Эммануэли́е малбу́на гөндити́ер'а к'э-тына лаше.

Сала 1960 бькын сала автоматизасиае у механизасиае

Заьода Ервэней п'арапаса бона минасоркына эраред Пленума Коммуни́стэи ПКТС ийуне хэбэ-тэжа машур кэрийо у дько. Заьода сала һ'эвталнеийэ э'валдына гөлкэ п'аре автомашина дьла волет.

Коллективна автосе хэбэтега маэинэ кэрийа, важи дамудэтега бь доранинтия бьдында хэбэте у исал жь сала пар аэ'фтыр 500 һ'ээр п'аре автомашина бьды. Заьодаде дьса жь шур'е машалте т'эвкшидарие-техникисе тэре э'франэлане, башур гөттэ бона автоматизасийаны у механизасийанына процесед доранине.

Н'этане ве аг'эрие п'арко бона автомашина ЗИЛ-150 секе термикиса 10-11 сөһ'эте даьма у паше дьһэте һаз'эрийе. Заьода жь ин шур'ийн һаз'эрийа п'ара автомашине эрар дьстона, чьмки гавэ п'аре автосе һаьас вахт соьедэ даьма, һынок жь шар хар д'эбун у иди керэ т'э тыши подьдэти. Иһа заьодада паше п'арэ бь тока даьта бьдына дьды һаз'эрийе у аве йаке һаз'эрийа ве п'ара автомашине 15 шара даьла лэзькрийе. Исал дь п'аре автомашинеийа майлп жь бь ве мет'одна т'эза бени һаз'эрийе у ав машалта баш ве салвахте к'ара 800 һ'ээр манати бьза заьода.

Иска моһа февралье сеһа һ'эдылане ве дозгони даьти. Сор чь лэзькрийе ве һ'эсьне кэ п'аре автосе тэре стодике пещи. Н'этане иһа жь иди даьга ве м'эутэ дьхьбэте, де ау-тэрьке ве бь тока электрикисе бькэ-бэте. Эва йаке ве доранина хэбэте бьды зедькрийе у сала 360 тонна һ'эсьне бь һешаьдыне.

Чындэки шудла сеһа заьода мөйбө һ'эдылане машынок т'эза ве де данине. Эве п'аре автомашинеийа т'эза чека, де һ'этане иһа заьод ваь жь заьода Москвае, Кут'эинсе у заьодаде валетэ майлп дьстине. Эва йаке ве салхе к'ара 500 һ'ээр манати бьла дьстехане.

Зут'эре заьодаде гөһаштока бь фрозота 1.600 тонна ве де данине.

Эв гөһаштока һьмбэри сд майлп у доранина хэбэте 25-3 шара бьды зедькрийе. Хэвэжь ве йаке, эв п'э дога иди ком тэте бьщаркрийе у б'э сала ве йаке 20-30 сафаф һ'эсьне у һешаьдыне.

Заьодаде автомате шон шпидике дьхьбэтын. һьмбэри дэге б'эвэни доранина хэбэте се шара дь эв дькрийе у сала к'ара 55 һ'ээр манати дьды. Заьода ма сал бь са дамудэте т'эзаде доранинтия бь дьды дьстине. һэр дозгони автомате хэбэте 5-7 п'ара бькэ. Хэбэте транспорта орт'э сеһа жь ве т'э меканизасийаныне. Бь сайа минасор кэрийа ван һ'эму машала заьода кэды бь плане дозганинэ сала 196 жь ваьде зыгур бьдына.

А. Пампосян
Инженере заьода Ервэней п'арэ заьасыя сэрэ.

Иска сеһа фабрика Ервэней дурьдэне б'эри́на к'ышпа йа паш Крушакане А. Аргут'ян пещланы дед рационализаторсиейе баш кэрийе у бь сайа хэбэтидына ван доранинтия хэбэте бьды дь бую у продуксина дьһа баш те бордлане.

Шькьлада: А. Аргут'ян вахте тэ бэте.

Фото йа Н. Назарет'ян

Дорнода дорэжа хэви́нэна, т'эвкшика мьлатине у структура бьнаийде ТРСС бь раьдеме һ'эсаькырына бьнаийае һ'эм'эб'эдийэ сала 1959-а

ӨЛАМЭТИЙА СӨРӨӨРТИЙА СТАТИСТИКИЕЙ МЭРК'ЭЗИЕ ЙА РЭХ СОВЕТА МИНИСТРЕД Т'РСС

Пар моһа майе пресседэ резултатде һ'эсаькырына бьнаийде ТРСС-йа пещны жь натын ваьщаркрийе. Иһа Сөрөөртийа Т'РСС Статисти-кисейе Мэрк'эзие Т'РСС Статисти-касырдына п'аре пещны йа резултатде һ'эсаькырынейэ нуьтэки. йа кэ хэви́ндын, һынбун, мьлат у эмиш у валяйлий де уьса жь к'эме, өмьр у һ'эде ваия зедэ дьды бьстыви.

Өләмэтижа Сөрөөртийа Статисти-кисейе Мэрк'эзиеде те гөтине, ваки раьдеме бьнаийде Т'РСС-йа т'эри 15-е Январе сала 1959-а дьһэтишэ 208.826, 650 марь, ве раьдемеда 94.050.303 мер у 114.776.347 жьны.

Салед дивана Советие валетэ ма-ла революция културейэ э'йни һавэ дьтэни минасоркисейе Бь сөрөөртийа Партия Коммуни́стэи културэ й'эму шьмэһ'эте советие гөһэляйэ. Сала 1913-а Урьсета п'адшадате т'эне

290 һ'ээр марья хэви́ндына ваьэ бьдыл, наг'эмам бьндыл у п'ешкэ-кисейе орт'э һобу; иһа раьдема ван дьһэжэ 13,4 миллион марьны. Раьдема ван марья, сд кэ хэви́ндына ван жь йа элементар бьнаийды бу, бь һ'эсьне һ'эсаькырына бьнаийды сала 1897-а т'эмамайа Урьсета п'адшадате 14 миллион бу. Иһа 71,2 миллион хэбэтир хэви́ндына ваьэ дь йа элементар бьнаийды һойа, ве раьдема 58,7 миллион марьван хэви́ндына ваьэ бьдыл, орт'э у наг'эмам орт'э һайа у 12,5 миллион марьван хэви́ндына ваьэ һ'эвталнеийэ наг'э-мам һойа.

Дьдолгата Советсегде октябрийа жьһайэ хэви́ндые дэси йа мерэни. Жь 3,8 миллион марьыве бь хэви́ндына бьдыл 1,8 миллион марьыне зедэ-де йаке 49 сэмэж жьны. де һ'эвталнеийа 54,9 миллион марьына, сд кэ хэви́ндына ваьэ орт'э у наг'эмам орт'э һа-

йа, 29 миллион, йане 53 сафэ жьны. Раьдема марьыве бь хэви́ндына бьдыл сала 1959-а һымбэри сала 1939-а бьнаийды 3,3 шара зедэ бу, де гөһалда 2,8 шара зедэ бу. Раьдема марьыве бь хэви́ндына орт'э у наг'эмам орт'э бьнарайа 3,5 шара, де гөһалда 4,2 шара зедэ бу.

Һымбэри раьдеме һ'эсаькырына бьнаийды бери революциясе сафафа марьыведь хэви́ни 0,4-49 сали жь 26,3 сафаф, ве роуэнале сафафа марьыведь хэви́ни жь 13,7 сафаф гөһишгө һ'этане 97,8 сафаф, ве раьдема даьса жьылд хэви́ни гөһалга жь 9,6 сафаф зедэ бую у гөһишгөйи һ'этане 97,5 сафаф.

Бьш революциясе гөлкө дьһамэтте гөрөхте Урьсета п'адшатине, б'эһ'э орт'э сд Шьмала Дур у Асия Орт'э бьна б'эри бь т'эмази нахьданы буй. Бона һ'эму дьһамэтте валетэ советие даьлет гөрөхте у културэ ваькрийа. Раьдема марьыве бь хэви́ндына орт'э бьныл сал бь сал һэр рес-публицкисейе һэр маэынэ автоном.

ТРСС-йа 766 ийладе ачел дьды, бьныл у 3.346 техникум у ийладе хэви́ндына п'ешкэныиэ орт'э һэвэти, хэви́нды ван ийларда бь п'эриэ;

раьдема хэви́нд'ара ийлард хэви́ дьтебэ бьдында һымбэри сала 1939- сэр һэр һ'ээр бьнаий һ'эвталнеийа шала зедэ бую, де йа хэви́нд'арэ ийлард хэви́ндына п'ешкэныиэ орт'э 1,3 шара зедэ бую.

Ийлард Т'РСС-йа хэви́ндына бьдылында иһа ваьжэ чар иһа даь б'эв'э хэви́нд'арэ ыльтыни, но кэб Алы-ба, Франсисе, Республика Германиаеи Федератив у Италиясе т'эри вайи һылайи. Алле һаз'эрийе иньингенала Т'РСС аьва жь ШАР-ла дьрбэз буй. Сала 1958-а Т'эһаьла Сөветсегде 94 һ'ээр инженер һаб'эри һаз'эрийе, де ШАР-ла т'эне 30 һ'ээр.

Өләмэтижа Сөрөөртийа Статисти-кисейе Мэрк'эзиеде нуьтэки йатан йа гөтине дорнода т'эвкшика бьнаий айа мьлатэнына. Башур гөтте гөтте, иска Т'РСС-ла 114.588 кэме, 35.981 һ'ээр хэви́ни, 7.829 кэме бьнаийде. 6.004 һ'ээр уаьбэ, 3.581 һ'ээр орт'э, 2.929 һ'ээр аьв'э бьнаийде, 2.787 һ'ээр эрэмэни, 2.690 һ'ээр гөһри, 2.326 һ'ээр дьһэте, 2.214 һ'ээр моллат, 1.400 һ'ээр дьһэте, 1.397 һ'ээр тапик, 1.004 һ'ээр 069 һ'ээр эстон у мьлатэ майлп һана. Оса жь раьдеме иһа дорнода

Мьячаләдаред гөнд дньвисьн

Хабатчед ферма колхозе гөнде Мер'гашеней пез да ноһ'ийа Арт'кеке сала пар рьнд хабтайн. Шьянае колхозей пез Әтте Әуәл, Р. Карәпейәтн. О. Намбарзәтин у гәлке майин бе сәйдә хабата хәвәй гәндә сала 1960-а жә сәмәрә 8 ми 107 борх у һәр пәзәкә 8,5 к'һи һәр дьтәйн.

Шьянае пәсәр борх һәлдәно сәр хәвә, воки инал жә сәмәрә ми 115 борх у иһәр пәзәкә 4 жә һәр бестринь. Бона борхунга қәдәлдәна борщариләк хоә авана рьнд мьдәтне пез дьвә, хә'әлдә альф дьвәна ва-на, әв дьдә, лә дьрунга гәләкә дьдәтәйн.

Фәйзәе Сәйдә

Чәлдәшә колхозә иналә Калинина лә ноһ'ийа Шаһумәйнә Вәски Маг'әвәсиәна сала пар борщаридә хоә алиә сәләкәрына дәрәниә ширдә у хәвәкәрына тәһәсәдә бә сәрдиянарына ардәтә. Әвә жә һәр ч'әләкәкә к'һи т'әсәмиәне мөк'үбдә, дөвсә 3.500 к'һи бә планә к'һи-к'һи 4.000 к'һи шир дә.

Хабатчәйә пәш һәтә сәр вә фькә, воки әв дьвәрә дьвә зәф шир бәләтә. Әвә сәз дьдә, әвәтә сала 1960 жә һәр ч'әләкәкә дөвсә 4.000 к'һи сала пар, 5.000 к'һи шир бәләтә.

Чинара Әли

Ферма колхозә һәндәрдәлә һ'әйвәнтәхәвәкәрынае пәсәд

Бә мәсәлә ч'еләндәшәд Латвияе

Гәвә колхозәвәнд гөндә һәр'гәгүбә лә ноһ'ийа Спитәкә рәзултәтәд Пәлеуно Ком. мәр'әзәна ПКТС дөкәбрә й'ә-әвә дьвирә, Аг'үнкү Вардәпанә ч'әләкәш пәшәнишәкә баш к'һәй, ләк жә алиә гышкәдә һәр бәгәмәкәрыне. Әвә гөт:

—Сәлә һ'әвәтәсәлә пәшәи мьн жә һәр ч'әләкәкә 2.233 килограмм шир дәт. Артедә мөдәлә гәлжә ч'әләкә һәндә, ед'һи шир кем дьдәйн. Бә мәсәлә һ'әйвә-

(ноһ'ийа Арт'кеке) инал дәст бә зәйиә пәз буйо. Вара инал не-зәкәи 50-60 ми дәвә у борхә ва-на саг'әл'әмә. Хабатчәе ферма дөкәбрәйн, воки зәйиә пәз бә т'әләфбуин дәрәжәкә у бә иже әмзәкә хоә өмьнә нава шөхлөбә қәдәлдәна қәләра Плә-тувә Коммәр'әзәна ПКТС дө-чүкәбрә.

Кәһинәе Мәшүт

☆☆☆

Колхозә мәр'әзәкә ноһ'ийа Аларәкәе ч'әләкәкә хабата ақәдәләнәй бәлә рьнд дьтәйн. 5 рәср'әш, 3 мәнгә'е айтәгә, 6 к'отән у һәштәкә майин һәтәзә т'әзәкәрыне.

Колхозә инал сәр 20 һектар хәвәтә гөндә бьһәрә, 82 һектар вара чүр бьһино. Бона чәндьвәрә вара культура г'өхкәи һәтәзә т'әмзәкәрыне у гинәдәнәзә қәндәсә дөвәлтә, 760 тонна қә-пәштәхәвәлһәи пәз 47 тонна жи ақәнтәхәвәлһәи модәрнә гөһәс-тәзә дьштә колхозә.

Хабата чәндьвәрә бьһәрәлә хабатчәе бригадә №1 (бригадир Х. Мирәпәл) у бригадә №6 (бригадир А. Чәһәпәләйән) пәшәйн. Әвәнә т'әләкәрыне хәвә бона хабата бьһәрә рьнд дьтәйн.

С. һөһәнисийә

нохтәхәвәнд Латвияе пәш, әв сәз дьвәм дөвсә ч'әләкәд хәвәтә шир вә ч'әләкә хәвәкәм, ед'һи шир кем дьдә, п'әк мәдәтә вана бьм у сала 1960 жә һәр ч'әләкәкә бә 2.500 к'һи шир бестринь.

Бә һәнкәвәна дәләгәтә қәбр'әлтә ПК Әрмәнистанә Аг'үлкү Вардәпанә ч'әләкәш ч'әләкәд колхозәи бә мөш шир дьдәи т'әсәмиә ч'әләкәшәд пәш кьрүн.

ДЕЛЕГАТ

Әвәр у әмәвә, мькә у думан. Бор-фә қәлһә гәртәбү дьбәри, һәр қәл-кәкә вә гькә сәрт'әшкәкә буй. Рә һәт-бунә гәртәкә, һәсәна аишәкә сәкә дьк'әшәд. Хәртәкәи шәһәйн бәжәһ-ләнд, кә һышә хоә к'отәбу шәһә сәнкәшә у к'әләнә к'әлбәртәкә шәһә рундәш'әбү, гөт.

—Чәвә дьдәрә, воки ишкәсә бә-бә бағар һ'әлә мә кьрәбә.

Сәнкәкә, ед'һи бәг-бәиғә ми буй, сәр мьдә хоә зәвәр'и у гөт:

—Мәлә бәвә авә буйо, тракторә һ'әтәзәи тәкә Ч'индәкә рә вәк'үр-к'үр, вә шүдәлә жә иһи сәрбәржәкә, ә-мә рьһ'әт' һ'әв'и, ч'ә зәвәр'и тә ә-тәтиә. Но! дьйә һәсәдә хәвә һәр у а-дәкәт.

Рәстә жи әвә қәлһә'шәкәнә ләк'әшәнд бә рабү, бу бағрәкә бәвә, воки миһәнә гәжә'гәтәкә бә бәрф дөвә мә дьвәрәд'әт. Гьлнә сәнкәшә һәп' дәр'әт, тә'дәи һәп' һәсә'һәл дьк'әртә әр'әк, чәдәс дьчә бағрәтә р'ә дьк'үр, әв бә һ'әләкәи г'әһиһи гөндә Пәшумәвнә лә ноһ'ийа Аларәкәе. Орт'ә гөндә қәрт'үкә бәр бә һә-ишкәсә колхозә дьвәрәд.

Әвә һәндә сәләрә колхозә гөндә мә Фәрүтә К'әләш, тә ч'әлнә, вә жи әв һә фәрмәдә колхозә тә-гөт әгрономә колхозә Пәшумәвнә Гә-кәмә Фәриз, кә мәр'ә т'әвәйи дьһә-тә гөнд.

Һәнкәвәна колхозә г'әкәи мәр'ә буйин, Сәләрә колхозә Фәрүтә К'әләш бәр г'әртә рьһәш'әбү дьвәтәи хәвә дьбү бәр һәнкәкә хоә борщариләк колхозәйә сала һ'әвәтәсәлә дьдә шәрәкә майин жи дьһәп'әй, воки һәкә шәһә рундәш'әкәмә сәрдәтәйи колхозәдә ә'һ'әнкәкә.

—Һә һәр, инал бона колхозә мә 55 ч'әләкә һәкәкә, мөшәлә мә һә-на, әм дьвәрә дьдә гәлжә хәвәкәи, ләзәмә һ'әйиһи ч'әләкә дьлә жи сәрдә зәләкәи. Әвә һәнкәкә сәрвәрә ферма ч'әләкә Уәбиә К'әлкә'ә гөт у қәләм һәлдә рәзәмә 55 кьрә 63.

Ә-Ә

Фәрүтә жә тәкә мәр'әвәнә, ед'һи дь-бәжәи һәр г'әнә хабат, хабата, вә воки мәрвәр'ә дьбә мөк'гәбә әмәрә һәрә баш һ'әмү тьтәи мәр'ә нава хәбәтәдә һинд'әбү у нава хәбәтәдә дьһиңкә иетә хәвә. Әвә йәкә әвәи хабата хәвәтә һ'әрт'әләвәй һ'әрт'әш'ә р'әдә дьтәйә, жә дәрәһә һәдәкә, шөк'әртәи, рәшбәртәи г'әртә һ'әдәкәи сәләр'әтәйи колхозә.

Шәр'ә Вәрт'әниһәи Мәзәи т'әзә дьст пә бьбү, Фәрүтә шәһә хәвәкә р'ә дьһәр'әи у дьвә хәвәдә дь-бәртә, ә'әмәрә мәл у һәвәртә миһәни мьн гәһжәкә әмзәкә, воки әм жи мьдәбәлн дөкәмәе хуһк'үр шәр'әкәи, дә фьрәи т'әвә, әм жи дь-рә бәхәбәтәи, бә хабата хәвәтә ә'б-һәндәрвә к'әмзәкә бьдә әскәрә

хәвәи мәрхәз, хәвәндьн вә гәвә мьр-рә ләзәи мьнә, мьнә к'әмә наһә хь-дәкә кьрәбә. Ыәмә бә вә фьрәре жи Фәрүтә рөжжәкә чү һәнкәвәна колхозәе у жә сәләр һәнкәрә, воки хабә-тә бьдә, әв һәндә дәрәһәи колхозә-дә бьхәбәтә. Вә рөжжә шүдә Фәрүтә бә дьдә у шөгәр дәст бә хабата К'әрдәр ләр.

—Шүлү, шөхлөкә, чә жи бьдә әвә бьһәкә, һәр ч'әвә әһиһәи мөк'үр дьк'әбәтәи, —һәрт'әм әвә жи шүр'ә-дәи дьгөт. К'әвәкәи шөхлү дәрәһәтәи Фәрүтә, әв бә мәр'ифәт дьк'әбәтәи у һәрт'әм дьһәр'әи чәвә бьдә, кә нава жи шөхлөкәдә сөрфийәз дәр-кәзә.

Сәрвәртәйи колхозә, т'әһиһәкә гөндә һәрт'әвә ә'һ'әвәи дьтәтә кә Фәрүтә қәртәкә бәрбәрт'әлн шөхлөк'ә р'ә у шәр'ә т'әһиһә бә жи әнер-гия вьһи т'әһиһәкәләрә һәйвә әв бәр-бәрә шөгәр к'әһиһәкә, әв дәр-бәи һәндә пәрдә Пәшдәи Коммунистә буй.

Әв чәз сәләр сәрвәрә күбәд хәбәт'ә-иһә һ'әрт'әлн сәләр сәрвәрә ферма гә-лжә у к'әртәбә т'әһиһәкәләрә дьдә сала бригадир колхозә. Нава вә сәләдә хәбәт'әкә Фәрүтә дьст'ә-мәлдә дьһә р'әдә һәкәкә, дьһә не-зәкәвә әмзәкә хабата вә дьтәи. Бона вә йәкә жи шьмәр'әтә иһә хәбәтә вә бьһәкәтә һәвәр'әтә у сала 1955-а әв чәвә дьлүгәтә Сәмә РСС Әрмәнистанәй Тәвәр'әл'әкәд бьвәр'әтн.

Һәндә жи Фәрүтә дьлүгәтә Советә ноһ'ийа Аларәкәе, әвә дьлүгәмә комитетә ноһ'ийәи партиәсә. Әв әлиә т'әһиһәкәтә партиәсә Аларәкәдә һә-т'әвәи бьвәр'әтә чәвә дьлүгәтә әб-р'әлтә Пәртәтә Коммунистә Әр-мәнистанәи 21-е.

Һ'әтәвәи вә сәләр ләһиһә колхозә гөндә Пәшумәвнә әлиә зәләкәрына һәсәртәдә мәл'әбүна гөһиһәтәдә борщариләк хоә нәрдәдәлн. Иһәр ч'әләкәкә әлиһә 930 к'һи шир, жи һәр пәзәкә 1,3 жә һәр сәмәр'ә ми 46 борх, жә һәр һектарә 8,2 сәнтйәр һәбәтә һәндә стәндәмә.

Сәлә 1957-а колхозәвәнд гөндә Пәшумәвнә Фәрүтә К'әләш бь-кәрдәи сәләрә колхозә хоә. Бә сәлә хәбәтә сәрвәртә колхозә у г'әһи-кәләдә партиәсә т'әһиһәкәләрә һәм-бәр'әи сәлә 1957-а дәрәһиә һәсәлә мәл'әбүна гөһиһәкә колхозәдә дьдә шәрә зәвә буйә, к'әрә колхозәбә р'әртәи бә 100 һ'әртә мөһәтә. Бә сәйә вә йәкә жи колхозә Пәшумә-внә ноһ'ийәд буйо колхозәкә пәш у сөрфийәз борщариләд хәвәкә сә-рунәтәсә дьдәләнә.

10-е февралә Фәрүтә К'әләш бь-рунәи рүстә вә т'әвәи қәрт'әлә ПКТС XXI бө.

Ш. Әшәр

Шьһәдәтә: сәләрә колхозә Пәшумәвнә һә. Ә. К'әләш (орт'әдә) у бөвәд сәрвәртәйи колхозә борщариләк колхозәйә сала 1960 ә'әт'әи дь-к'әи. фотә йә П. Пог'әсәлн

рәзәмә бьһәлнәд мьләтәд бәшқәдә һәр рәспублнқәкә г'әһәпәләнә.

Тә гөтлә, жи сәлә 1939-а һ'әтәзәи сәлә 1959-а ТРСС-дә рәзәмә бьһә-ләнәд 9,5 сәләрә сәләрә бә 9,5 сәләрә дьдә буйдә йә һ'әкә бьдә ноһ'ийә У-рәлә бә 32 сәләрә сәләрә буйдә, ед' Сибиря Ровәвә—бә 24 сәләрә, ед' Си-биря Ровәтәкә—бә 34 сәләрә, ед' Ровәтәдә Лур бә 70 сәләрә, ед' Асиа Орт'ә у Қавқәзстан—бә 38 сәләрә. Бә сәләрә йә һәр дәр'әдә ә'әвәр әқсәмә бьһәпәләнәтә, тә гөтләнә, вә сә чәриһәи бьһәлнәд вәләт әв мәр'әвәи, ед' кә пәй рөволюция Октябрәйә Сиснализәтәйә Мәзә-р'ә буйә. Рәзәмә зәр'әд жә 10 сәлә бь-дүк'үртә иһә 43,5 миллионә сәлә сәлә 1939-а сәлә 1959-а г'әһиһәи 46,4 миллион.

Ақһәдәкә сәл'әм'әхәвәкәрына сә-рвәртә дь шөхлөбә һәмзәкәрына мьр-нә зәр'әдә мәшһәд лә сәләрәтә зә-р'әдә кә бәри шәр'и у воқтә шәр' буйо бь-дүк'үртә. П'әзәкәкә вә сәләрәтә иһә т'әмәрә лә р'әһиһә хәбәтә. Чәвә рәзәмә һ'әсәкәрына бьһәлнәи иһә дьтәи, рәзәмә бьһәлнәд кә ә-мзәкә вәһи дьһиңжә хәбәтә (иһәкә 16-54 сәли у мөһәд 16-59 сәли) пәй шәр'әдә пә һ'әрт'әкә мөш буйә, лә һә-дә һә жә 102 миллион мәрвәл сәлә

1939-а зәдү буй у г'әһиһәтә 119,8 миллион мәрвәи, йәнә 17 сәләдә зә'ф'әртәр зәдү буй.

Сәлә 1958-а ТРСС-дә сәр 1000 бьһәлнә һ'әсәкәрына рәзәмә мьр'әдә дьһәтә 7,2 мәрвә—жә рәзәмә т'әһиһәи һәлжәдә йә мьр'әдәи һәр нәмзә, һәмбәрнә вә'дә борн рөволюциясә мьр'ә ТРСС-дә 4,2 ша-рә мөш буйә, лә һәмбәрнә сәлә 1940-йә бәрнә шәр'—2,5 ша-рә. Сәлә жәкә буйә мьр'ә дьрәвәй ә'әмрә бьһә-дәләтә сәрт'ә жә 32 сәлә вә'дә борн рөволюциясә у 44 сәлә сәләр 1926—27-а сәләр 1927-1958-дә г'әһиһә һ'әтәзәи 68 сәлә.

П'әрә ә'ләмәкәртәйә пәшһәтә тә гө-тнә, воки һәмбәрнә 76,6 миллион пәй-ләр вәчүшнә у дьвәкә мөһөрлөй сәләр 1939-а сәлә 1959-а ТРСС-дә 86,6 миллион мәр әсүдәләнбүн у жәкә мәр-кьрбүн. ТРСС-дә дьһә зә'ф' мәр дьзәвәкәи у жәкә мәр дькәи. Сәлс жә 1000 мәрвәи 12 мәр у жәкә дьзә-вәкәи у мәр дькәи. Бә рәзәмәкә вә ә'әр'ә һ'әтәзә ә'ләмәкәрына ШАП-дә жә 1000 мәрвәи 83, Анг-лиәдә 7,6 у Франсиәдә 7 мәр у жәкә дьзәвәкәи у мәр дькәи.

Рәзултәтәтә майин дәр'әвә пәрсәд пәрсәд һ'әсәкәрына бьһәпәләнәд вә пәшә бөһ ә'ләмкәрыне.

Абзора орт'амьлатие!

ПЪРСЕД И АЪРАДОРБАЗКЪРЪН-ИЕД ОРТ'АМЬЛАТИЕЭ СЪРЭ

К'Гаснида Н'овтеса дорбабулдита сарк'аре Н'оком'ота ма Н. С. Хрущов канистер Германия Роваве К. Аденауэрр'а нама инаисибу. Нана ве намда галази залад до прсед йавр'адорбазкърне орт'амьлатиеэ в'эде инаила. Йавр'адорбазкърне ина инаисибу. Нана ве намда галази залад до прсед йавр'адорбазкърне орт'амьлатиеэ в'эде инаила.

Нана прсала прса хэрэ пешви, йа кой'ниша пешива г'амамийа мар'аве сакин'ю, сил'л'данин й'эсб д'эба. Чава Н. С. Хрущов гот, сакфирма ве прсера «гарадсийа» д'ани ина пр'э б'эбэ йапе нах. Валате ма эве йаке й'эсб й'алдыо и й'ому м'ашалед ко ж'э десте ве тен д'эда хабанде боиа б'ынк'иша сил'л'данин г'омари у г'эма. Г'ыфаа Совете гана йажад ф'овитед х'вайе сил'л'данин ким д'эба, эв б'э ве йа сил'л'данин г'омари у г'эма.

Ле к'рынде м'эвэ д'элай'эне домынде д'элайе хош наен. Эвана д'элай'эне, б'ашча готи, ф'икра ГРСС дор'эда контрола сар сил'л'данине ма шур'эки нор'эст шр'овски уба инаша б'эды г'эва ГРСС прсе д'элайе контрола орт'амьлатие г'оме ви чаки мисар'ине гана сил'л'данин б'э г'эмами б'э к'б'ак'ырие. Готнен б'э п'уч'ви Чава Н. С. Хрущов гот, контрола сар сил'л'данин г'оме б'э мисар'к'ырие г'эмами прсеса сил'л'данине, ш'х'б'е сил'л'данине ч'эс пешча хэрэ, и контрола с'эр ве г'эрике ф'ыроб, шур'э у м'ет'эде ве б'эна г'от'эне.

Сарк'аре Н'оком'ота Совете прса контрола орт'амьлатие ш'р'овэ д'эба у йа йава ила сакфирма прса сил'л'данине д'эба. Готнен Н. С. Хрущов дор'эда прса Германияда г'элэ ф'орэм.

Нана Аденауэрр'а шавандэ сарк'аре Н'оком'ота Совете д'эба к'эвиш, в'эки ина сакфирма прса Германия д'эба б'э мисар'к'ырие г'оме б'э ила г'эрдана ф'ов'иш'эна сар'б'ыш'е контрола ф'ов'иш'эна. Эве йаке ве м'ашал сакфирма боиа йер'э долавет Германияне неик'э инаб'эа и б'э йаке в'эксиданция йабуна в'элет ве несабуа. Ле д'ичана Германия Роваве нах'эво ш'эки ф'ов'иш'эна сар'б'ыш'е Германия Роваве г'эрике. Эвана дор'эда г'от'эниша Германияне й'эбэ инаила д'эф'ырок у к'ом'эко д'эды к'рынде элемент ф'ашинте у ит'ериэ г'опрак Германия Роваве. Хенк ве в'эк'илед д'ичана Германия Роваве роски, инава в'элэ б'э ки Аденауэр, г'офа Г'ыфаа Совете д'эба.

Йаде Германия б'э ки руе ве йакед г'ран д'эба, ч'эки д'ичана Германия Роваве Бер'лина Роваве д'эб'э, йа ко территория Республика Германияде Демократиселано у й'эше ве г'эви Республика Германияде Федеративнэ г'омэ. Й'эле б'эла т'эшт'эки г'элэки ф'ома й'эсб д'эба пешданин Г'ыфаа Совете д'эла пешдана б'э йакед, в'эки Бер'лина Роваве б'эки б'эжарки эба, к'экиан иж'окуссия в'элалед дор'эко г'эрике азибэ. Б'э ки шур'эки сакфирма прса Бер'лине ве йаке дор'экиноу д'элайе б'эк'ра г'эмамиша Европа М'эриэнедэ.

Прсеса в'элалед дор'экиноу пешнома Н. С. Хрущова Аденауэрр'а шавиди х'омот д'эба чавэ ш'эдонико г'эво йа к'эман в'элалет м'э, в'эки

и с'эстк'ырна т'ужбуна орт'амьлатие у й'эздана д'эвиша ш'эр б'эко.

АФРИКА Г'ЭР'ЭКЕ АЗАБ'ОИ

Конференса ш'амь'атед Африкае йа д'эба, йа ко 31-е йанваре Тузиседа к'эбэ б'э, дестебуна этанэко г'эво ф'ома б'э д'э ш'эб'э пешдачу йаша ш'эр'арийа ш'амь'атед Африкае м'элатие-азадариэда.

Нана ш'аледэ, кой' конференса ш'эр'арийа, ш'амь'атед Африкае ина ш'эр'арийа м'эб'эки колониализмеда г'эиш'эна э'эс'э д'эб'иша. Нана Африкаеда д'э долавет сарб'эст йапе, ед ко ире колониализме в'эла в'эна. Исаз чар д'эволте д'эме жи ве сарб'эст б'эи: Того, Ниг'эри, Сомали, Конго, Б'эргине. Колониэд Африкае йа м'айнда ш'эр'арийа м'элатие-азадариэ г'эбр'э д'эба.

Ф'эрарэ ко конференса Тузисе д'эбулур дор'эда ж'э ире колониализме азадариэа г'эмамиша территория Африкаеда ш'амь'атед ве р'ол'д'э д'эко боиа дор'экиноу ш'эр'арийа на саба сарб'эстэ. Ле Н'эгани ж'э сарк'арийа колониэзатариэо экономикае х'элэ в'эби сарб'эсти йакарэ й'энаш конференса Тузисе ве йаки инаш конференса Тузисе в'эки ш'эр'арийа м'эб'эки колониализме у империэлизмеда йабуна ш'амь'атед Африкае лазма. Йабуна г'эв'эб'уд колониализме г'элэ ф'ов'иш'э х'эво к'эвише нава х'эв'эсти в'элэ, в'эки Алжиреда шур'э колониэлине б'эды с'эк'энап'эне.

Ве колония Франсиседа ве аг'риэе усейна колониэзатариэа х'эво ак'ивизацияне, ед ко д'эв'эсти, в'эки ш'эр'э м'эб'эки ш'амь'ат Алжире д'эба ф'эвиш'э. Ина, чавэ г'эв'эб'удед конференса Тузисе данэ к'эше, прсе д'эба, в'эки шур'э колониэлине б'э Алжиреда боиа с'эк'энап'эне, в'эки ш'эр'э м'эб'эки ш'амь'ат Алжире х'эв'эсти боиа ш'амь'ат Алжире. Конференса ш'амь'ат с'эра, йа д'эб'иша й'эксиданция ш'амь'атед Африкае д'элайе й'эсб д'эба. Ф'эраред конференса в'элалед г'от'эне дор'эда х'эв'эсти ш'амь'атед Африкаеда, в'эки й'эму ш'амь'атар'э б'э д'эб'и у б'э д'эсти йаки.

Мар'эвд х'эрхэ ф'эраред конференса Тузисе багэм д'эб'иша. Газети Чинстэна «Немни ж'энабэ д'эв'эсти», в'эки конференса ш'амь'атед Африкаеда д'эла ш'эдонико йабуна в'эла д'эба д'э ш'эр'арийа боиа сарб'эстэда. С. Герман

З'эв'эстан.

Фотоз'этуд йа П. Пог'ос'иан

Л'ЭЩА К'ЫШ'КА

Эва иди се-чар рожа, в'эки б'эжакэ Ленинградэда л'эща к'эвиш'эко й'эв'эф'эне йа тура ш'эша дор'эбэ д'эба. Йэ в'эр 20 к'эвиш'эне д'эб'эф'эне й'эро ф'эв'эт йава к'эв'эти д'эше. Л'эшт'экэ в'эла нага г'эв'эш'эвиша д'эб'э в'эксар'эки м'эзы пешча

т'эвише. Ве г'эве п'эи ш'эш тур'эв'э ш'эше пешиданэ громеистер Т. Петрос'иан (Москва), е ко 4,5 йакина қазанк'ыриэ, ише д'эдалана Н. Крауэц (Новосибирск), е ко 4 йакина қазанк'ыриэ.

КИНОЕД СТАСИОНАР'Э Г'ЭЗЭ

Сал б'э сал ина й'эб'э Шимпанзеда рақамэ киноед стасионар з'эба д'эба. Ве г'эве д'эв'эб'э г'эб'эдэ ина й'эб'э киноэ стасионар й'эна. В'эо ч'онд рож пешча п'эла ком'эб'эб'эко Советэ ина й'эб'э култур'э г'эв'эт Алжиреда у Верин Х'эв'эшеда киноэ стасионар д'э г'эшик'эриэ. Эва йаке м'э

ш'алэ д'эла колхозвиэ, в'эки й'эв'эб'э кинош'эв'эки б'эб'эки. Г'эрике б'э г'от'эне й'эса жи х'эб'э х'эб'э киног'эв'эки ина й'эб'э г'эшик'эриэ й'эв'эб'э авт'омобильне ина й'эб'э киног'эв'э г'эме д'эв'э г'эб'эдэ ина й'э кинош'эв'э г'эво в'э'алэда инаш д'эб'иша

Д. Ерем'иан

Ш'эв'эед т'эзэ

В'эг'эне м'и до в'эт г'эди. Ээ ле г'элиф, ээ ле х'эв'эни: Д'э наа к'эма д'эв'э у б'эран М'эи в'эрт'эп'эти х'эма г'эал-Л'э б'экина м'э ч'эке к'э'р'эла. Қашу—к'эб'эра к'э'э с'эрдэ, Л'э синге м'э б'эр'эко сар—Нав-иш'эна Лени ле мор, Бар-п'эс'ре м'э иш'эри, П'эп'эхе раш йа г'эв'эри... К'э'эле м'э Пегасе д'иш, М'эи ле ш'эландийа танг у зин Рахт у р'эше м'э ина м'эуа, М'эйдан к'э'т'эв'э раш у дуза, З'эрич'и хош лед'эха ш'эрил, Л'э м'эи в'эбуйа б'эна у ш'эрт,—

В'ЭГ'ЭНЕ М'ЭН

Л'э с'эр ш'ыта к'э'л'эл Пегасэ, Ээ иел д'эб'эм б'эр б'э Пар'иас. Ф. Адари

«ЛЕНИНАН УГ'ИВ'Э М'Э»

Ронайи дит ковара «Ленинаи уг'ив'э» №1 б'э сар'эмаи нава Пеш'эв'эш'э-Пеш'эв'эна мобилизация к'эриэ резервед м'эллобуна г'от'этиэ.

М'эв'эла, Б. Саркисон-Х'эв'эй'эв'э ф'эйд'эв'эше ж'эийна социэлисте ш'эб'эки й'эв'эб'э м'эц'эм'этиэ. В. Авестиан.—Б'эл'эги Г'эриэа Партия Ко мунис'тэв'э Эрманстэнеб'э й'э'иан А. Салах'иан.—С'эла х'эб'эа э'ф'эв'э д'эба.

Республик'эде Б'эрг'энеда. Йа. Ч'эв'эв.—Федератива Урсете й'эв'эс'эли д'эба.

Прсэд экономика м'эллобуна г'от'этиэ. Т. Иг'раниан, С. Астр'эриан.—Механизация к'эриэ м'эллобуна г'от'этиэ в'эде ина йа. Д. Драмб'ан.—Механизатэ механизам х'эв'эб'э д'эла х'эб'эте.

Э'м'эриш'эна партиэа. М. Мин'э й'эна.—Х'эб'эта с'эв'эстиэ-массанэ д'эв'эби сар дор'экиноу б'эв'эд. Х. Ерсо й'эна.—Л'эща социэлисте-ш'эб'эки м'эллобуна. В. Сарс'эиан.—Б'элуэр партиэа у э'р'эк'энан. С. Саг'эв'э й'эна, С. Пог'ос'иан.—Ошакэ х'эб'эа ина й'эв'эб'э ф'эра.

Ком'экиари пропаганстэв'э. С. Франгуийан.—Дор'эко пешдачуна революция социэлистеиэ а'э'э д'эба.

Э'м'эре орт'амьлатие. А. Енгил'э р'эв.—Ром р'эо.

Ш'эба прсэд х'эв'эздана. Б. Гу м'эийан.—Г'элэ с'эр у б'эше ком'эб'э й'эв'э?

Редатор МИРОЕ В'ЭСА

Республика Вейтраг'эио Ш'эв'э'этиэ. Будапештеда конференса дох'этр вейтраг'эе-совете юв, йа ко прса б'э м'эромэ ф'эв'эц'эриэ х'эв'эздана изотеле радиотеле й'э'эч'экоу.

Ш'эв'э'этиэ: х'эб'эт'эч'и о'эмиэла с'эра йа институтэ Моск'эв'эиэ рентгенологияе у радиолог'эиэ й'эв'э-п'эри'эв'этиэ З. Ф. Лапотникова (алле расте) дох'этр Вейтраг'эиэ П. Пуш'экаш'эра ф'эсэ д'эба (алле ч'эпе).